

Gebundelde vragen – Informatieavond 17 april 2024

Op 17 april konden inwoners vragen stellen over en naar aanleiding van het raadsvoorstel over de beoogde locatie van een asielzoekerscentrum in Etten-Leur. In vier groepen is een korte toelichting gegeven door de gemeente en het COA en konden de aanwezigen vragen stellen. In onderstaand document leest u de vragen die door aanwezigen gesteld zijn. We hebben deze gebundeld en de antwoorden samengevat. Deze worden ook verwerkt in de veelgestelde vragen op de website.

Aantal asielzoekers en looptijd AZC

- **Moeten het er 250 zijn of mag het minder worden?**
- **Blijft het bij deze locatie van 250 of komen er nog meer?**
- **Er komen heel veel asielzoekers naar Nederland. Komen er dan niet meer dan 250 naar Etten-Leur?**

De gemeente moet op dit moment volgens de regionale verdeling 257 asielzoekers huisvesten. In de criteria hadden we opgenomen dat we er maximaal 250 zouden opvangen. Daar houden we ons aan. Verder kunnen we op deze locatie sowieso niet meer mensen huisvesten. Minder personen mag, maar is gezien de druk op de opvanglocaties niet de verwachting.

- **Vinden we het acceptabel dat er 500 mensen (250 arbeidsmigranten en 250 asielzoekers) bij komen op het industrieterrein?**

Om stedelijk gebied te ontlasten heeft de raad beleid opgesteld dat vestiging van arbeidsmigranten op het industrieterrein mogelijk maakt. Met een positief besluit van de raad op dit voorstel komen daar 250 vluchtelingen bij. We denken zeker dat dit acceptabel is, mede door de begeleiding en voorzieningen die aan beide doelgroepen geboden worden. Ook is de verwachting dat zij op een verschillende manier en op verschillende tijden gebruik zullen maken van de voorzieningen in Etten-Leur.

- **Wie bepaalt dat deze locatie voor 2 tot 5 jaar een AZC mag zijn?**
- **Die 5 jaar: dat zal wel langer worden?**
- **Hoelang blijft het AZC?**

De afspraak is nu minimaal 3 jaar, met verlenging van 2 jaar, dus totaal maximaal 5 jaar. Er is geen stilzwijgende afspraak over verlenging. De gemeente heeft voor nu besloten: maximaal 5 jaar.

- **Heeft het COA een keuze in de locaties?**

De gemeente zoekt naar locaties en beoordeelde deze aan de gestelde criteria. Het COA moet natuurlijk wel met een locatie uit de voeten kunnen en het moet passen binnen het beschikbare budget van het COA.

- **Wat als de locatie dicht gaat? Waar moeten die mensen dan naar toe?**

Daarop kan het COA en de gemeente nog geen antwoord geven. We zijn afhankelijk van de instroom van vluchtelingen in Nederland, het aantal beschikbare locaties en het wel of niet verlenen van een status. Het COA gaat alleen over de uitvoering van de opvang. Als er op dat moment nog mensen op deze locatie verblijven, zullen ze naar een andere locatie in het land moeten.

- **Wat gebeurt er na 5 jaar met het pand?**

Wat de bestemming wordt van het pand na 5 jaar is primair aan de eigenaar van het pand. Een herbestemming van het pand moet passen in de geldende ruimtelijke kaders.

Samenstelling doelgroep

- **Op welke doelgroepen richt de locatie zich?**
- **Instroom demografische verhoudingen? Kun je daar een voorkeur voor uitspreken?**
- **Wat staat er in de bestuursovereenkomst? "Je kunt geen doelgroepen uitsluiten en dus kun je niet garanderen dat er maximaal 3% 'veilige-landers' komen".**
- **Kan het zwart op wit dat er geen 250 mannen komen?**
- **Alleen kansrijke asielzoekers opvangen en geen veilige landers op andere plekken geven zij problemen. Hoe staat wethouder daar tegenover? Je gaat in Etten-leur probleem krijgen.**
- **Klopt het dat er geen beperkingen meer zijn op de locatie? Kunnen het allemaal veilige Landers zijn die worden opgevangen?**
- **Komen er niet alleen hoofdzakelijk mannen in het AZC?**
- **Klopt het dat er 80% mannen opgevangen gaan worden?**
- **Wat is de doelgroep die verblijft in het AZC?**
- **Hoe is de verdeling in de AZC locatie, voornamelijk gezinnen of alleenstaande mannen?**

De instroom in de locatie is een afspiegeling van wat er in Nederland binnenkomt. In die afspiegeling zitten ook veilige-landers (bij de veelgestelde vragen op de website staan alle begrippen en termen uitgelegd), maar dat zal minimaal zijn. Ter Apel is echt anders. Omdat dat een aanmeldcentrum is, komen daar meer veilige-landers binnen. Bij de aanmelding worden zij er juist uitgehaald. Daardoor is er op andere locaties sprake van een heel laag percentage veilige-landers. In het algemeen komen er procentueel meer alleenreizende mannen binnen dan vrouwen met kinderen. Deze mannen hebben vaak een gezin in het land waaruit zij alleen de vluchtreis hebben gemaakt en doen eenmaal in Nederland een aanvraag om hun gezin over te laten komen. Deze afspiegeling zal hier ook zo zijn. De samenstelling van de groep hangt af van de landelijke instroom. Op deze locatie komen geen (alleenreizende) minderjarigen die geen onderdeel zijn van een gezin. Meer dan 80% van de totale instroom aan asielzoekers is een kansrijke asielzoeker.

- **Hoe wordt bepaald wie waar naartoe gaat? Wie bepaalt dat?**
- **Hoe wordt de verdeling van de personen gemaakt vanuit de aanmeldcentra?**
- **Geprobeerd wordt om azc mensen in de regio terecht te laten komen. Is dat hier ook zo?**

Bij binnenkomst in Nederland worden mensen die asiel aanvragen naar een locatie geplaatst waar plek is. Als iemand al redelijk lang in een regio heeft gezeten, dan probeert COA die regio aan te houden. Asielzoekers gaan daar zelf niet over, tenzij er uitzonderlijke omstandigheden zijn. De asielzoekers in het AZC die een verblijfsvergunning krijgen, proberen we binnen Etten-Leur of de gemeenten in de regio te huisvesten. Omdat er een tekort aan woningen is in Nederland en dus ook in onze regio, zullen in het AZC ook mensen verblijven die al een verblijfsvergunning hebben.

- **Kansrijke asielzoekers was een wens van de gemeente, maar we horen dat het COA daar niet op stuurt. Hoe zit dit?**

We kunnen met het COA geen afspraken maken over wie ze in Etten-Leur plaatsen. De instroom is een afspiegeling van wat er in Nederland binnenkomt. Daarvan is meer dan 80% kansrijk voor een uiteindelijke verblijfsvergunning. Er wordt niet (meer) gestuurd op specifieke groepen. De problemen waarover je veel in de krant leest, vinden vaak plaats in de twee aanmeldcentra, van Ter Apel en Budel. Het AZC in Etten-Leur is geen aanmeldcentrum maar een verblijfslocatie. Niemand wil onrust op de lokale locaties. En tot op heden zijn er ook nauwelijks incidenten op deze verblijfslocaties in Nederland (in totaal ca 300 locaties). Veilige-landers die na de eerste screening als asielzoeker worden toegelaten komen ook in een AZC. Het percentage is klein (gemiddeld ca 3%). Het COA benadrukt dat niet iedere veilige-lander voor overlast zorgt. Mocht een asielzoeker toch de wet overtreden, neemt het COA maatregelen om deze persoon elders in een locatie met een strenger toezichtregime te plaatsen.

- **Gaan mensen die terug moeten naar land van herkomst ook echt terug naar hun eigen land?**

De IND (Immigratie en Naturalisatie Dienst) beoordeelt de aanvragen en bepaalt of iemand wel of geen status krijgt. Personen die geen verblijfsstatus krijgen worden, als daarover afspraken zijn met het land van herkomst, uitgezet. Dit gebeurt niet door het COA, maar door de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V). Met een aantal landen van herkomst zijn hierover afspraken gemaakt. Zijn er geen afspraken met het land van herkomst dan probeert de DT&V diegene te bewegen toch terug te gaan.

- **Wat is gezinshereniging?**

Een vluchteling kan tijdens of na zijn vergunningsprocedure, gezinshereniging aanvragen voor zijn directe familie- of gezinsleden. In de praktijk zien we dat met name de echtgenoot en kinderen van een volwassen vluchtelingen hier kans op maken, zodra een persoon een vergunning tot verblijf heeft. Soms geldt dit ook voor de ouders. In het geval van een alleenreizende minderjarige vluchteling, maken met name zijn ouders en broers en zussen kans op gezinshereniging. Als de vergunningsaanvraag van de vluchteling wordt toegekend, mogen gezinsleden met een toegekende aanvraag gezinshereniging naar Nederland komen.

Doorlooptijd bewoners AZC

- **Wat is de doorlooptijd van bewoners van een AZC?**
- **Waarom werkt dit zo met overplaatsingen van asielzoekers? Dan is toch niet fijn voor die mensen?**
- **Hoelang blijven deze mensen als groep hier zitten?**

Omdat het COA moet werken met noodlocaties voor korte periodes hebben we te maken met veel overplaatsingen. Deze toekomstige locatie in Etten-Leur is geen noodlocatie en hier blijven mensen in principe zitten gedurende de looptijd van hun procedure. Op dit moment zien we dat de gemiddelde wachttijd op een besluit van het IND meer dan een jaar is. Als je geen status krijgt, word je overgedragen aan de Dienst Terugkeer en Vertrek en moet je het land verlaten. Als je wel een status krijgt, dan word je gekoppeld aan een gemeente die moet zorgen voor huisvesting. Ook dat wordt verdeeld over alle gemeenten in Nederland naar rato van het aantal inwoners. Dit kan ook nog enkele maanden tot meer dan een jaar duren. Het COA licht ook toe dat de asielzoekers niet allemaal tegelijk komen. Ze komen vanuit verschillende situaties naar Etten-Leur (net in de procedures of net een status of uit een noodopvang). En er zullen ook mensen wonen in een AZC die een verblijfsvergunning hebben (statushouders) maar waarvoor nog geen woning beschikbaar is.

- **Wat is het toekomstperspectief? Wat gaan we met die mensen doen?**

Het COA is een uitvoerende instantie en gaat niet over het beleid. Ze bieden opvang en begeleiding. De IND besluit over status. We kunnen asielzoekers gedurende hun procedure niet het land uitzetten en zodra zij een verblijfsvergunning hebben kunnen zij voor een periode van 5 jaar in Nederland wonen en werken. Na elke 5 jaar moet de vergunning opnieuw worden beoordeeld. Sinds kort is bepaald dat ook asielzoekers een werkvergunning krijgen. Daarnaast zet het COA zich in om deze mensen zo snel mogelijk via vrijwilligerswerk bij verenigingen en maatschappelijke organisaties in de maatschappij een taak te geven. Kinderen van asielzoekers die leerplichtig zijn, volgen hier onderwijs.

Dagbesteding en scholing

- **Welke school gaat de leerlingen opvangen?**
- **Komen de kinderen op een basisschool in Etten-Leur?**
- **Zijn er meerdere scholen waar leerplichtige kinderen naartoe gaan?**
- **Hoe wordt het vervoer voor de kinderen naar school geregeld?**

De Hasselbraam is al bezig een klas voor nieuwkomers op te richten. Deze opent na de meivakantie en is in eerste instantie bedoeld voor kinderen van statushouders, Oekraïense vluchtelingen en bijvoorbeeld expats. We gaan met hen in gesprek om ook kinderen die in het AZC komen wonen, op te nemen in deze klas. Kinderen in de middelbare schoolleeftijd gaan naar de Internationale Schakelklas in Breda of Roosendaal. Als de kinderen vanwege de afstand niet zelfstandig met hun ouders, bijvoorbeeld met de fiets, naar school kunnen, dan wordt leerlingenvervoer door de gemeente geregeld.

- **Is er dagbesteding voor de bewoners?**
- **De mensen hebben geen avondbesteding, hoe ga je dat dan regelen?**
- **Mogen de bewoners 's nachts naar buiten? Is er toezicht?**
- **Hoe ga je voorkomen dat de bankjes in het centrum in de avonden niet vol zitten met arbeidsmigranten en vluchtelingen?**
- **Wat doen de gehuisveste personen overdag? Is er dagbesteding?**

De bewoners van het AZC mogen gaan en staan waar ze willen. Er is 24 uur per dag een beveiliging aanwezig. Als gemeente maken we afspraken met het COA, politie en Boa's. Het COA biedt op de locatie zelf begeleiding, lessen en activiteiten. Daarnaast doen we een beroep op verenigingen en organisaties om samen te komen tot aansluiting bij activiteiten of sporten om ervoor te zorgen dat mensen zich niet gaan vervelen en dat ze kunnen integreren. Zowel voor overdag als in de avond.

- **Mogen de bewoners het eerste half jaar al werken?**
- **Bij wie kun je je melden als je werk hebt voor de bewoners van het AZC?**
- **Zijn er bedrijven die al werkplekken hebben aangeboden voor de bewoners?**

Vroeger mochten vluchtelingen na 6 maanden 24 weken per jaar werken. Nu geldt er na 6 maanden geen urenbeperking meer. Met het Werkplein willen we bespreken hoe we deze mensen goed naar werk of vrijwilligerswerk kunnen leiden en hoe werkgevers hierbij ontlast kunnen worden. Er zijn in ieder geval al bedrijven die interesse hebben getoond in het bieden van werk voor deze doelgroep. Als er daar meer van zijn mogen zij zich op dit moment nog bij de gemeente melden.

- **Is Vluchtelingenwerk actief?**

Ja, Vluchtelingenwerk is aanwezig/betrokken bij de locatie.

Mogelijke overlast

- **Wat doe je wanneer er overlast ontstaat door asielzoekers?**
- **Wat doet de gemeente als het structureel escaleert op het AZC?**
- **Wat doe je met mensen die overlast geven?**
- **Wat gebeurt er met mensen die zich structureel misdragen?**
- **Wat gebeurt er met overlast? Hoeveel vertrouwen kunnen we hebben in de handhaving?**
- **Wordt er gedaan aan preventieve veiligheid? Bijvoorbeeld verboden wapenbezit ofzo.**

Op de locatie is het COA verantwoordelijk voor de veiligheid. Buiten de locatie is dat de politie en boa's. Op elke plek waar veel mensen bij elkaar wonen, kan wat gebeuren. We nemen veiligheid heel serieus. Veilige-landers vormen een lastige groep, maar die zullen hier niet veel zijn. De problemen waarover je in de media hoort, komen het meest in Ter Apel en Budel (bij de aanmeldcentra) voor. Bij de aanmeldcentra is de beveiliging streng(-er), maar na die eerste screening gaat het COA ervanuit dat ze zich aan de regels houden. Dat is ook hun belang, anders lopen ze risico's in hun procedure. Het COA vertelt asielzoekers wat onze normen en waarden zijn en spreken ze erop aan als dat misgaat. Intern heeft het COA mogelijke sancties binnen de grenzen van de wet (overplaatsen, time-out locaties, inhouden weekgeld etc). Bij escalatie wordt meteen overleg gevoerd met alle partijen. Bij aanhoudende overlast door bepaalde personen gaan deze naar een andere locatie met een strengere toezichtregime. Zijn er aanhoudende grote problemen, dan zal de burgemeester haar bevoegdheden gebruiken en kan een locatie worden gesloten.

- **Het is al zo onveilig op het industrieterrein; schieten op verkeersborden, hardrijden, drugsproductie en inbraken waar feitelijk al niet op wordt gehandhaafd. Hoe gaat u nu handhaven als er nog meer overlastgevoelige activiteiten worden toegevoegd?**
- **Handhaving en politie hebben mogelijk onderbezetting. Moeten wij de hele dag met ons hek van het bedrijf dicht gaan zitten?**
- **Krijgt de politie/ handhaving extra personeel?**
- **Komt er extra handhaving?**
- **Kan iedereen, ook buiten een straal van 300 het 24 uur nummer bellen bij overlast?**
- **Is er rechtsreeks contact mogelijk met de beveiliging van de AZC locatie?**
- **Hoe is de communicatie tussen de gemeente en COA op het gebied van overlast?**
- **Is er wel voldoende capaciteit om te handhaven bij problemen?**
- **Kunnen onze kinderen nog veilig buiten spelen? Nu al tekort aan handhaving bij Cruiff Court.**
- **Samenscholingsverbod op locaties op het bedrijventerrein. De politie is vaak heel laat.**
- **Gaan de bewoners in grote groepen over straat?**
- **Mogen ze 's nachts samenscholen?**

Voor de bewoners van het AZC gelden dezelfde regels voor samenscholen op specifieke locaties als voor de rest van Nederland. Bij de opvang locatie is 24 uur per dag beveiliging aanwezig. De gemeente is verantwoordelijk voor de veiligheid buiten het terrein van het COA. Als er iets ernstigs gebeurt buiten de locatie, bel je zoals gebruikelijk de politie. Naast de mail en het telefoonnummer van het COA dat 24/7 bereikbaar is, wordt ook een overlegcommissie opgezet met daarin een vertegenwoordiging van het COA, gemeente, politie en omwonenden. Ook daar komen signalen van overlast of onveiligheid op tafel. Het COA maakt melding van elk incident dat plaatsvindt. Omdat alle betrokken en verantwoordelijke partijen aan tafel zitten, kan dan ook snel geschakeld worden. Als dat betekent dat er extra handhaving of politie ingezet moet worden, dan neemt onze burgemeester dat besluit. Na een besluit van de raad betrekken we ook SSV (Surveillance Vosdonk) bij de verdere realisatie om ook met hen de veiligheid op Vosdonk te bespreken en zo nodig te verbeteren.

Inrichting en faciliteiten gebouw

- **Hoe ziet de huisvesting eruit?**

In principe gezinskamers, ook te gebruiken voor alleenstaanden. Er zijn gemeenschappelijke voorzieningen zoals badkamer, sanitair, keuken, was- en droogvoorzieningen. De bewoners van een AZC koken zelf hun eigen maaltijd en doen ook hun eigen huishoudelijke taken. De huisvesting is geschikt voor maximaal 250 personen. Om dit mogelijk te maken zullen er zo'n 10% extra bedden gerealiseerd worden. Niet elke kamer zal namelijk door het volledig aantal mensen waarvoor deze geschikt is, gebruikt worden. Bij een gezin van 3 personen op een kamer met 4 bedden, voegt het COA bijvoorbeeld geen andere vluchteling. Daar blijft dan dus een bed leeg. Het totaal van maximaal 250 personen, zal echter niet overschreden worden.

- **Worden mensen medisch gekeurd?**

Ja, ze worden allemaal medisch gekeurd in ter Apel. Er zijn 'eigen' artsen, die soms wel (van tevoren) werkafspraken maken met lokale huisartsen, maar in principe is alles door COA geregeld. Er zijn ook quarantainekamers als er sprake is van ernstige ziektes. Dat wordt goed in de gaten gehouden.

- **Jullie stellen de kleinste locatie voor: het is een groot pand met kleine buitenruimte. Dus mensen zullen vaak buiten de locatie willen verblijven c.q. zwerven in de wijken.**

De ideale locatie bestaat niet. Ook als de buitenruimte groot is, willen de bewoners (asielzoekers) op andere plaatsen verblijven. Naar de winkels, park etc. Het wordt pas een probleem als ze dingen doen die niet kunnen. Daarvoor zorgt het COA ervoor dat asielzoekers les krijgen, vertellen zij ze wat hier de gewoonte is, worden er dagactiviteiten georganiseerd en spreekt het COA ze aan als ze dingen doen die niet kunnen. Daarnaast is de buitenruimte niet zo klein als het op het eerste oog lijkt. De locatie biedt eigenlijk binnen en buiten goede mogelijkheden voor het aanbieden van activiteiten.

- **COA gaat verbouwen. Maakt het COA daarbij gebruik van lokale ondernemers? Het zou goed zijn voor het draagvlak en de contacten ook later voor werk.**

Het COA wil dat graag als het kan. Maar het COA werkt ook vanuit landelijke raamcontracten. Maar waar dat kan, werkt het COA graag samen met lokale ondernemers.

Proces

- **Waarom nu al en niet wachten tot spreidingswet erdoor is?**

De wet is recent aangenomen door de Kamer, maar de gemeenteraad van Etten-Leur was al eerder van mening dat we, onder nadere voorwaarden, in Etten-Leur een AZC kunnen toelaten.

- **Waarom hebben wij geen mogelijkheid om eerder in het proces betrokken te worden, bijvoorbeeld bij maatschappelijk debat over de criteria?**
- **Wij wisten van niets want we ontvangen de bode niet.**
- **Belanghebbenden in een ring van 300 meter kregen bezoek. Binnen ring van 500 ook belangstellend. Waarom zo'n kleine cirkel?**

Bij alle ontwikkelingen van de gemeente houden we ongeveer 300 meter rondom aan. De communicatie over de komst van een AZC en een voorstel voor de locatie is gedeeld via de gemeentepagina in de Bode, via social media, via de websites etten-leur.nl en www.etten-leurmakenwesamen.nl. Ook brachten we de onder andere de wijkvereniging op de hoogte, en de IKE.

Het is natuurlijk vervelend als inwoners van onze gemeente de Bode niet ontvangen. We zetten daarom alle berichten uit de Bode ook online in 'MijnOverheid.nl'. Voorheen konden inwoners zich hierop inschrijven. Het mooie is dat er nu een landelijke campagne loopt waarbij iedereen die een MijnOverheid-account heeft, bijv de Berichtenbox deze mails nu automatisch ontvangt. Deze week (week 17) krijgen alle inwoners van Etten-Leur van wie hun emailadres bekend is bij MijnOverheid een welkomstmil.

- **Hoe ziet het proces er na vanavond uit?**
- **Hoe krijgen belanghebbende inspraak in het vervolgproces? Middels de wettelijke inspraakmogelijkheden.**
- **Is dit plan niet allemaal al lang geregeld?**

Als de raad akkoord gaat met het voorstel, dan moet het COA een omgevingsvergunning aanvragen (en krijgen) voordat zij het pand in gebruik kunnen nemen als AZC. Voorafgaand aan de aanvraag, moeten zij, in samenwerking met de gemeente, eerst een omgevingsdialoog voeren met de direct belanghebbenden. Zij kunnen invloed uitoefenen op de fysieke aanpassingen en de wijze waarop het beheer, begeleiding en veiligheid georganiseerd wordt. De direct belanghebbenden worden rechtstreeks voor deze omgevingsdialoog uitgenodigd. Daarnaast moet het COA en het college tot een bestuursovereenkomst komen. De afspraken hierin richten zich niet op de fysieke component, maar wel op het beheer, begeleiding en veiligheid. Bij het maken van deze afspraken willen we graag dat onze inwoners participeren. We zullen hier breed aandacht aan geven, maar als u zich abonneert op de nieuwsbrief, dan wordt u hierover rechtstreeks geïnformeerd.

Directe omgeving locatie

- **Hoe gaat u om met inkijk vanuit het AZC naar omliggende woonhuizen?**
- **Hoe wordt het pand ingedeeld? Ik woon achter de locatie en heb zorgen over de privacy.**

Het COA is nog bezig met het opstellen van de tekeningen. Deze zullen ook gedeeld worden tijdens de omgevingsdialoog. Als direct belanghebbende, wordt u hiervoor uitgenodigd.

- **Is er een trottoir op de Mon Plaisir?**
- **Wordt er rekening gehouden met de verkeersveiligheid?**

Het COA biedt in haar begeleiding onder andere verkeerslessen aan. In de straat Mon Plaisir ligt wel een fietspad, maar geen voetpad. Het is de bedoeling dat voetgangers geleid worden naar de Dukaatstraat en de Penningweg. Deze straten zijn voorzien van een voetpad en bieden een goede looproute naar het centrum. Verder wordt gekeken waar de in- en uitgang van het AZC het beste kan worden geplaatst. De Mon Plaisir is inderdaad een drukke weg met (vracht)verkeer.

Staat uw vraag er niet bij, en vindt u hem niet bij de veelgestelde vragen op de website? Stelt u hem dan gerust via azc@etten-leur.nl